

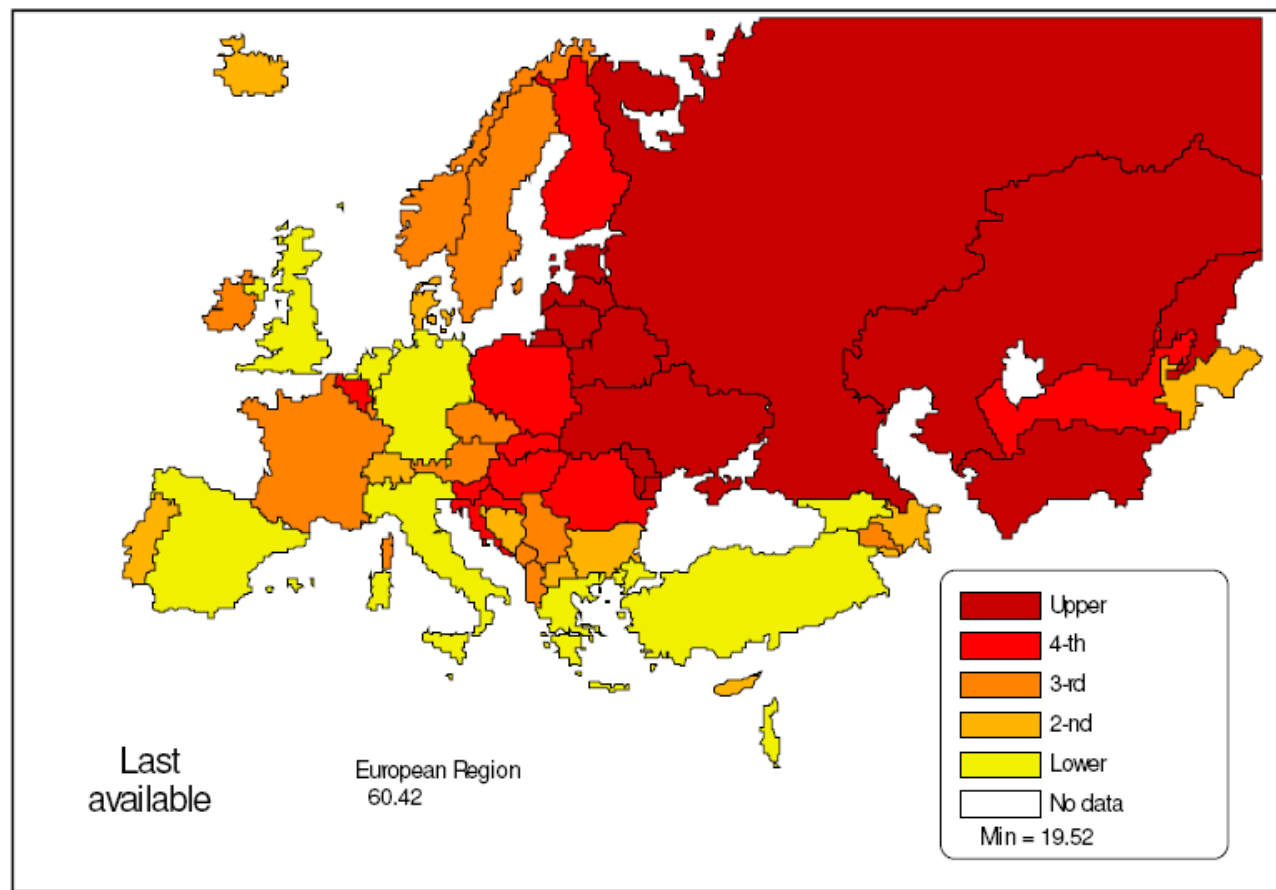
---

# **TEACH VIP Ievads un saturs**

*Seminārs par vardarbības un traumu profilaksi*

*PVO Eiropas reģionālais birojs*

# Katru gadu vardarbības un traumu dēļ tiek zaudētas 555 000 cilvēku dzīvības



Cilvēkiem valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem (ZVI) pastāv 2,4 reizes lielāka varbūtība iet bojā no traumām nekā cilvēkiem valstīs ar augstiem ienākumiem (AI).

Sasniegtais AI valstīs, kuras ir vienas no drošākajām pasaulē, norāda, ka šo atšķirību novēršana IR iespējama.

# Traumas ceļu satiksmes negadījumos 2011. gadā bija galvenais nāves cēlonis Eiropā, vecuma grupā 5-29 gadi.

Rank	0–4 years	5–14 years	15–29 years	30–49 years	50–69 years	70+ years
1	Preterm birth complications 30216	<b>Road injury 2584</b>	<b>Road injury 25912</b>	Ischaemic heart disease 85834	Ischaemic heart disease 494001	Ischaemic heart disease 1657718
2	Lower respiratory infections 17820	<b>Drowning 1790</b>	<b>Self-harm 22888</b>	HIV/AIDS 48591	Stroke 223441	Stroke 1010335
3	Congenital heart anomalies 15242	Other malignant neoplasms 1502	<b>Other unintentional injuries 13920</b>	Cirrhosis of the liver 44055	Trachea, bronchus, lung cancers 184559	Other circulatory diseases 403905
4	Birth asphyxia and birth trauma 13648	Leukaemia 1428	<b>Drowning 7194</b>	<b>Self-harm 41844</b>	Cirrhosis of the liver 100004	Alzheimer's and other dementias 209930
5	Other congenital anomalies 8891	Lower respiratory infections 1399	<b>Interpersonal violence 6877</b>	<b>Other unintentional injuries 33569</b>	Other malignant neoplasms 94210	Trachea, bronchus, lung cancers 188656
6	Other neonatal conditions 7747	<b>Other unintentional injuries 1375</b>	Ischaemic heart disease 6623	Stroke 31167	Colon and rectum cancers 76692	Hypertensive heart disease 185868
7	Diarrhoeal diseases 5920	Other neurological conditions 1184	Drug use disorders 5827	<b>Road injury 29372</b>	Breast cancer 60881	Chronic obstructive pulmonary disease 185356
8	Neonatal sepsis and infections 5356	<b>Self-harm 714</b>	HIV/AIDS 5052	Trachea, bronchus, lung cancers 18717	Other circulatory diseases 55716	Colon and rectum cancers 158615
9	Other infectious diseases 4060	Epilepsy 631	Cirrhosis of the liver 4671	Other malignant neoplasms 18216	Stomach cancer 50958	Lower respiratory infections 144166
10	<b>Other unintentional injuries 3766</b>	Endocrine, blood, immune disorders 581	Leukaemia 4386	Alcohol use disorders 17351	Chronic obstructive pulmonary disease 48704	Other malignant neoplasms 133244
11	Endocrine, blood, immune disorders 2912	Congenital heart anomalies 552	Tuberculosis 4325	Breast cancer 16926	Other digestive diseases 42973	Other digestive diseases 132680
12	Meningitis 2128	Other congenital anomalies 476	Other malignant neoplasms 4055	Tuberculosis 16832	Pancreas cancer 41983	Diabetes mellitus 116651
13	<b>Drowning 1886</b>	Lymphomas, multiple myeloma 449	<b>Falls 3544</b>	Cardiomyopathy, myocarditis, endocarditis 15923	<b>Other unintentional injuries 33569</b>	Prostate cancer 84601
14	Neural tube defects 1741	<b>Fire, heat and hot substances 342</b>	Stroke 3106	Other digestive diseases 15232	Cardiomyopathy, myocarditis, endocarditis 37883	Other respiratory diseases 76979
15	Other chromosomal anomalies 1690	<b>Falls 341</b>	Lower respiratory infections 3050	<b>Interpersonal violence 13621</b>	<b>Self-harm 37351</b>	Breast cancer 76279

# Kādēļ ieguldīt traumu profilaksē?

---

- Tas ir galvenais nāves cēlonis cilvēkiem vecumā no 5 līdz 49 gadiem.
- Lielas izmaksas sabiedrībai,
  - aptuveni 2 % no IKP ceļu satiksmes negadījumu traumām vien,
  - pētījums Norvēģijā: 19 % no IKP netīšām traumām.
- Liels profilakses potenciāls,
  - 2/3 no visiem nāves gadījumiem varētu novērst, ja visas valstis pielīdzinātos drošākajām valstīm.
- Pastāv efektīvi profilaktiski pasākumi.
- To ir iespējams panākt!
  - Dažas no Eiropas valstīm ir vienas no drošākajām pasaulē!

# PVO rezolūcija EUR/RC55/R9 par traumu profilaksi PVO Eiropas reģionā un EK Ieteikums

---

## Sabiedrības veselības rīcības pamatprincipi

- Valsts plāns
- Novērošana
- Kapacitātes vairošana
- Pētījumi primārās profilakses un traumu aprūpes jomā
- Laba prakse
- Partnerības
- Popularizēšana
- Uzraudzība un ziņojumi
  
- Pasaules veselības asamblejas 2011. gada ziņojums par bērnu traumām

**70 % dalībvalstu ziņoja, ka rezolūcija palīdzēja paātrināt rīcību!**

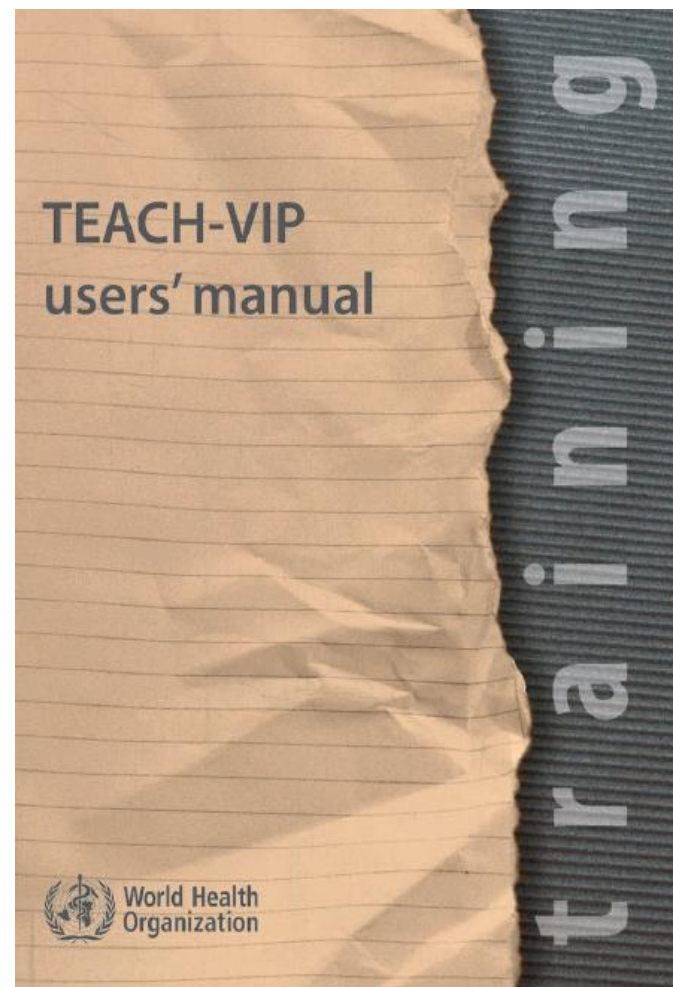
# PVO uzmanības centrā – cilvēkresursu kapacitāte

---

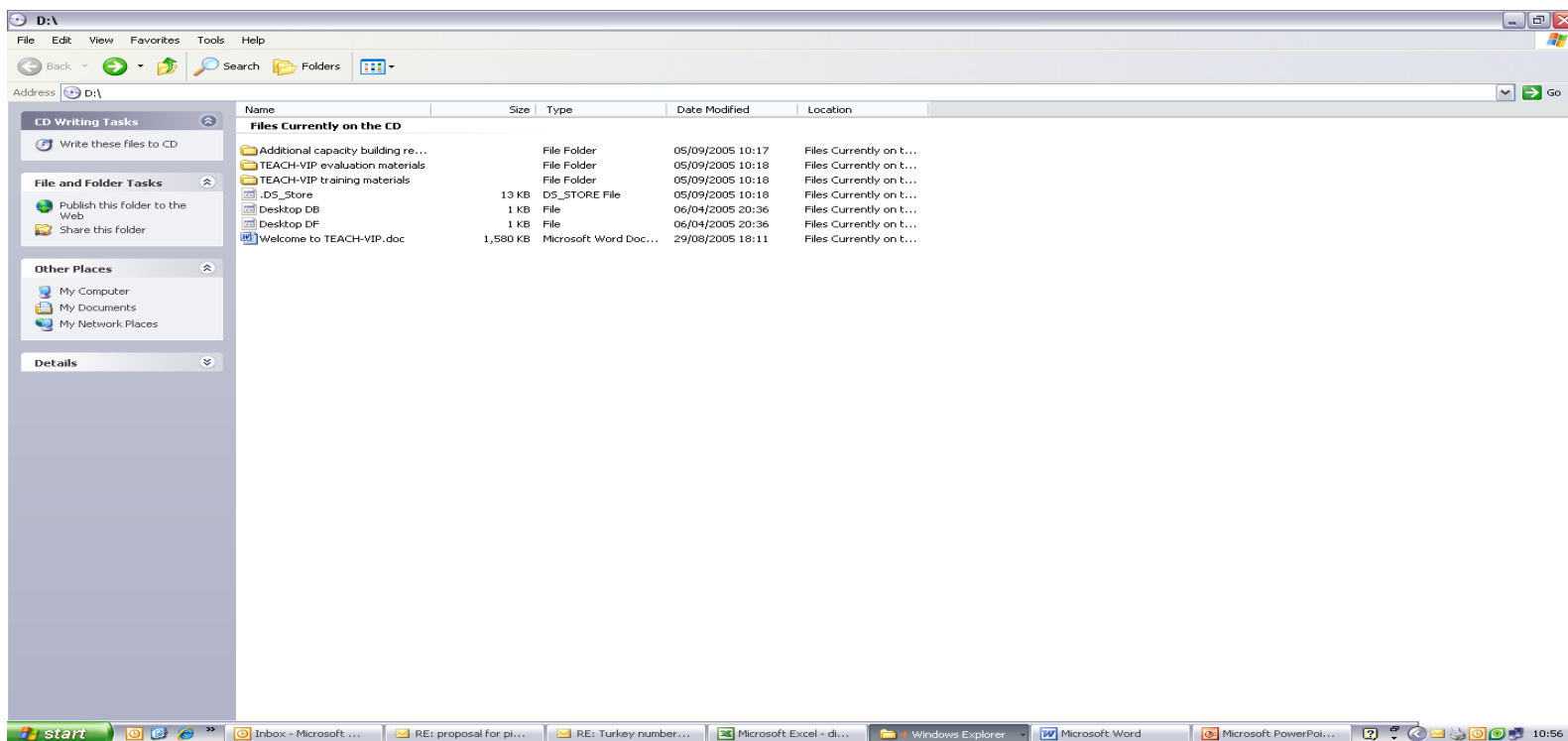
- TEACH-VIP
  - Apmācītāju apmācīšana
- MENTOR VIP programma
- Mācības internetā ar TEACH-VIP 2009
- Jaunā versija 2012. gadā
- Īso kursu tēmas – novērošana, bērnu traumatisma profilakse, slikta izturēšanās pret bērniem, vardarbība starp dzīves partneriem
- Informācijas popularizēšana par TEACH-VIP pielāgošanu dažādām auditorijām
- TEACH VIP tulkošana
- Darba turpināšana pie strukturālās kapacitātes, izmantojot popularizēšanu, koordinācijas punktu tīklu un gudru pārvaldību veselības aprūpes sistēmā

# Kas ir TEACH-VIP?

- **Moduļu apmācības programma**
- **Lokāla pielāgošana/atbilstība**
- **Materiāli 60 nodarbību stundām**
- **Programma sāka darboties 2005. gadā, pirms tam pilota testēšana tika veikta 23 vietās**
- **Jauni moduļi par alkoholu un vardarbību**
- **Atjauninājums 2009. gadā, interneta versija tika atklāta 2012. gadā: papildmoduļi un atjauninājumi**



# VIEGLI PIEEJAMI materiāli CD



3 mapes:

- TEACH-VIP apmācības materiāli,
- novērtējuma materiāli,
- kapacitātes vairošanas papildmateriāli.



# 21 pamatnodarbība

**D:\TEACH-VIP training materials\Core curriculum**

File Edit View Favorites Tools Help

Back Forward Refresh Search Folders

Address **D:\TEACH-VIP training materials\Core curriculum**

Name	Size	Type	Date Modified	Location
<b>Files Currently on the CD</b>				
Lesson 1 - History, general principles, definitions		File Folder	26/08/2005 13:25	Files Currently on t...
Lesson 2 - Measurement of injuries		File Folder	26/08/2005 13:28	Files Currently on t...
Lesson 3 - Injury surveillance I		File Folder	26/08/2005 13:30	Files Currently on t...
Lesson 4 - Injury surveillance II		File Folder	26/08/2005 13:32	Files Currently on t...
Lesson 5 - Community survey methods		File Folder	26/08/2005 13:34	Files Currently on t...
Lesson 6 - Research methods I		File Folder	26/08/2005 13:35	Files Currently on t...
Lesson 7 - Research methods II		File Folder	26/08/2005 13:37	Files Currently on t...
Lesson 8 - Ethical issues in injury		File Folder	26/08/2005 13:38	Files Currently on t...
Lesson 9 - Road traffic injuries		File Folder	26/08/2005 13:40	Files Currently on t...
Lesson 10 - Other unintentional injury prevention		File Folder	26/08/2005 13:42	Files Currently on t...
Lesson 11 - Introduction to intentional injury		File Folder	26/08/2005 13:44	Files Currently on t...
Lesson 12 - Abuse and neglect of children and elderly		File Folder	26/08/2005 13:45	Files Currently on t...
Lesson 13 - Gender-based violence I		File Folder	26/08/2005 13:48	Files Currently on t...
Lesson 14 - Gender-based violence II		File Folder	26/08/2005 13:49	Files Currently on t...
Lesson 15 - Youth violence and collective violence		File Folder	26/08/2005 13:51	Files Currently on t...
Lesson 16 - Self-inflicted injuries		File Folder	26/08/2005 13:52	Files Currently on t...
Lesson 17 - Injuries in the workplace		File Folder	26/08/2005 13:54	Files Currently on t...
Lesson 18 - Care and services for injuries		File Folder	26/08/2005 13:56	Files Currently on t...
Lesson 19 - Interdisciplinary nature of injury prevention		File Folder	26/08/2005 13:57	Files Currently on t...
Lesson 20 - Policy development and advocacy		File Folder	26/08/2005 13:59	Files Currently on t...
Lesson 21 - Internet resources on injuries		File Folder	26/08/2005 14:01	Files Currently on t...

**D:\TEACH-VIP training materials\Core curriculum\Lesson 1 - History, general principles, definit**

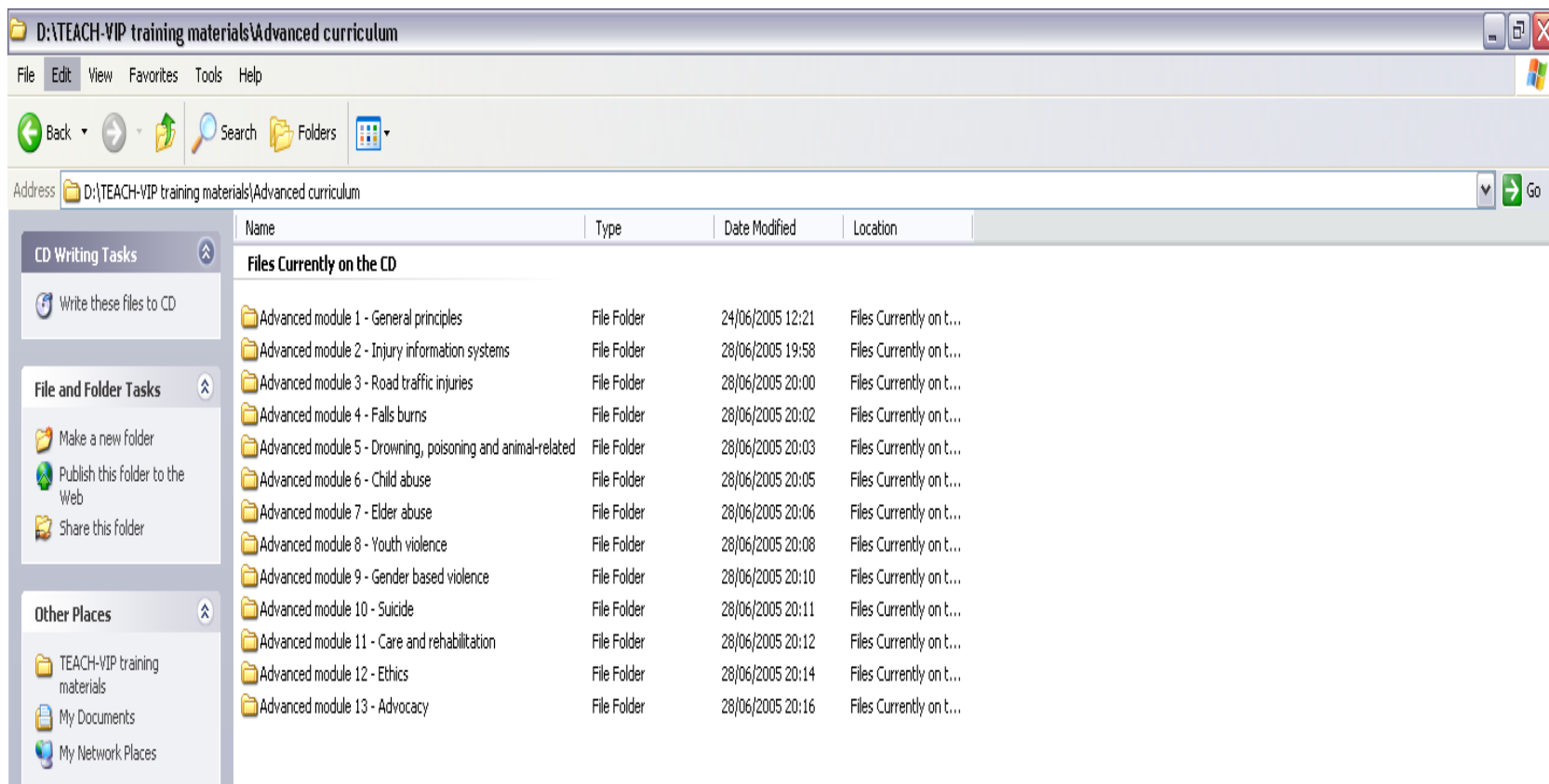
File Edit View Favorites **Tools** Help

Back Forward Refresh Search Folders

Address **D:\TEACH-VIP training materials\Core curriculum\Lesson 1 - History, general principles, definitions**

Name	Size	Type	Date Modified	Location
<b>Files Currently on the CD</b>				
Core Lesson 1 Student handout.doc	18,381 KB	Microsoft Word Doc...	26/08/2005 13:23	Files Currently on t...
Core Lesson 1.doc	257 KB	Microsoft Word Doc...	25/08/2004 12:57	Files Currently on t...
Core Lesson 1.ppt	1,155 KB	Microsoft PowerPoi...	26/08/2005 12:21	Files Currently on t...

# 14 izvērstie moduļi



The screenshot shows a Windows Explorer window titled "D:\TEACH-VIP training materials\Advanced curriculum". The address bar shows the path "D:\TEACH-VIP training materials\Advanced curriculum". The main pane displays a list of 14 folders, all named "Advanced module X - [Topic]", where X ranges from 1 to 14. The folders are listed in a table with columns for Name, Type, Date Modified, and Location. The "Date Modified" column shows dates from 24/06/2005 to 28/06/2005. The "Location" column shows "Files Currently on t...".

Name	Type	Date Modified	Location
Advanced module 1 - General principles	File Folder	24/06/2005 12:21	Files Currently on t...
Advanced module 2 - Injury information systems	File Folder	28/06/2005 19:58	Files Currently on t...
Advanced module 3 - Road traffic injuries	File Folder	28/06/2005 20:00	Files Currently on t...
Advanced module 4 - Falls burns	File Folder	28/06/2005 20:02	Files Currently on t...
Advanced module 5 - Drowning, poisoning and animal-related	File Folder	28/06/2005 20:03	Files Currently on t...
Advanced module 6 - Child abuse	File Folder	28/06/2005 20:05	Files Currently on t...
Advanced module 7 - Elder abuse	File Folder	28/06/2005 20:06	Files Currently on t...
Advanced module 8 - Youth violence	File Folder	28/06/2005 20:08	Files Currently on t...
Advanced module 9 - Gender based violence	File Folder	28/06/2005 20:10	Files Currently on t...
Advanced module 10 - Suicide	File Folder	28/06/2005 20:11	Files Currently on t...
Advanced module 11 - Care and rehabilitation	File Folder	28/06/2005 20:12	Files Currently on t...
Advanced module 12 - Ethics	File Folder	28/06/2005 20:14	Files Currently on t...
Advanced module 13 - Advocacy	File Folder	28/06/2005 20:16	Files Currently on t...

Jauns modulis par alkoholu kā vardarbības riska faktoru.

## Kam paredzēts TEACH-VIP?

---

- Valsts aģentūru darbiniekiem
- Cilvēkiem, kas sniedz palīdzību cietušajiem
- Sabiedrības veselības/medicīnas studentiem
- Veselības aprūpes speciālistiem
- Citiem traumu profilakses darbiniekiem
- Nevalstiskām organizācijām

# Kapacitātes vairošana – ilgtspējas nodrošināšana

---

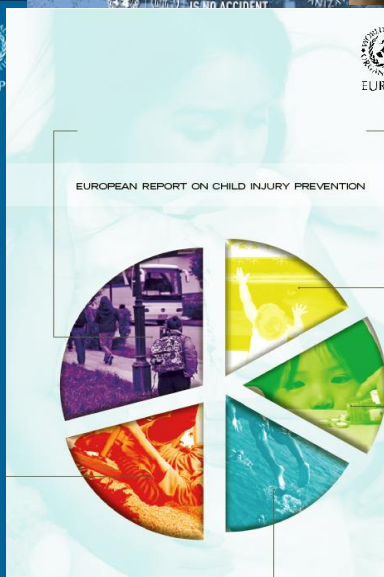
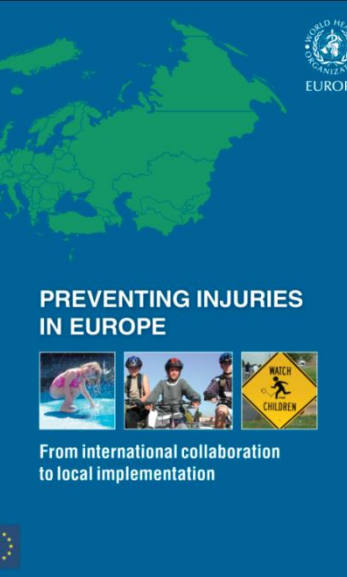
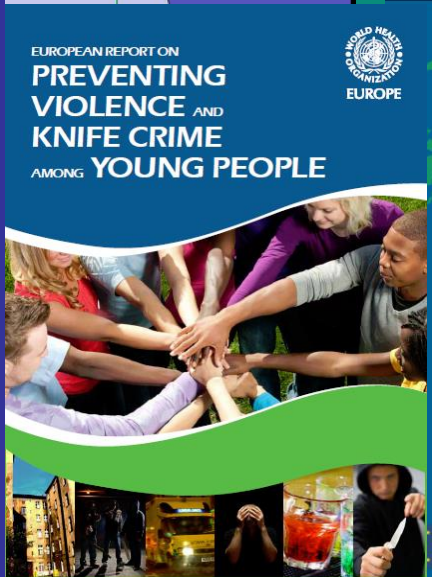
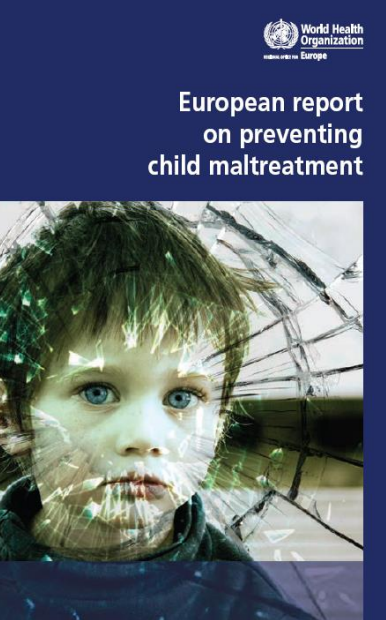
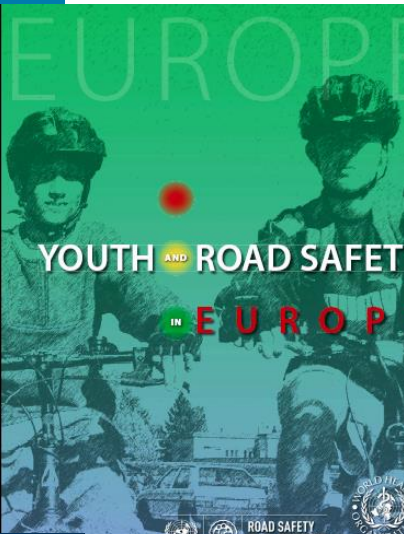
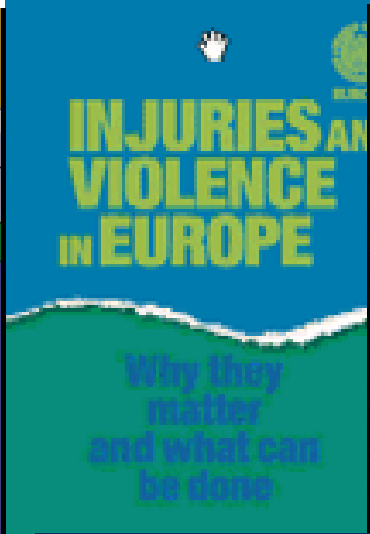
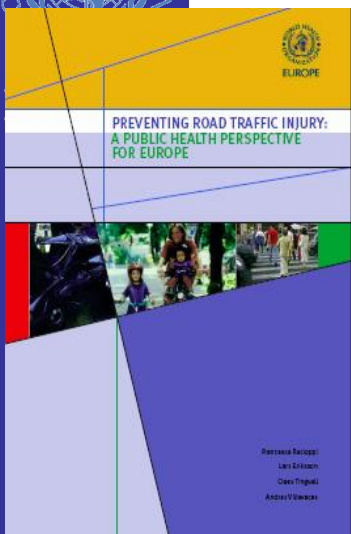
1. Kapacitātes vairošana, integrējot šos materiālus pēdējo kursu un aspirantūras programmā
2. Elektronisko mācību izmantošana
3. Resursi, lai apgūtu minimālo
4. Ilgtspējas veicināšana, iestrādājot valsts plānā
5. Sadarboties ar Veselības ministriju, puse valstu izmanto TEACH-VIP
6. Materiāli tulkoti spāņu, krievu, albāņu, čehu, latviešu, lietuviešu, ungāru, melnkalniešu, rumāņu, slovāku, turku, igauņu valodā

# TEACH VIP 2



- Atjaunināti materiāli
- Jaunas lekciju tēmas:
  - bērnu traumatisma profilakse (4 lekcijas)
  - alkohols un vardarbība (4 lekcijas)
  - politikas izstrāde (3 lekcijas)

# Paldies! Daži resursi pieejami šeit:



<http://www.euro.who.int/en/what-we-do/health-topics/disease-prevention/violence-and-injuries>